

Identification of preventive strategies to reduce violence against Bushehr navy employees

Received: 2024-01-30

Pp. 189-218

Accepted: 2024-02-18

Jafar Rajabloo¹, Mehdi Nazari Monazzam², Ali Mohammad Fatemi Yeganeh³

Abstract

Background and purpose: This research was carried out with the aim of investigating and identifying preventive measures to reduce violence against maritime workers in Bushehr province and in order to improve performance and reduce vulnerability. In this regard, by asking the question, "(What are the preventive measures to reduce violence against the employees of Bushehr's navy?"), he examined the issue and according to the existing records and findings; The effect of three main solutions (1- social preventive solutions, 2- situational preventive solutions, 3- judicial solutions) has been investigated.

Method: The research is descriptive-survey and its data collection tools are document and library review, interviews with maritime experts and workers, and questionnaires. The sample size was 116 people who were randomly selected from the total statistical population (168 people) using Morgan's table. (Relying on the theoretical foundations, a questionnaire with 26 questions related to the design research hypothesis was distributed among the statistical community after verifying the validity, and finally, after confirming the reliability, the data results were statistically analyzed with SPSS software.

Findings: Among the preventive measures identified (social-situational-judicial), the highest rank is related to the preventive measures of situation in reducing violence and assault against maritime agents and the option (attention of commanders and managers to timely use of equipment and force appropriate to the type of mission and Interaction with judicial authorities in order to intensify judicial measures and pass appropriate laws in order to deal with violators and violent offenders, especially the implementation of the law on the use of weapons appropriate to naval missions.

Conclusion: Overall, the overall effect of situational solutions options (preventive solutions of commanders and managers for timely use of equipment and force appropriate to the type of mission) has the greatest effect in reducing violence against naval officers, which supports the researcher's hypothesis.

Keywords: Violence, Situational Preventive Measures, Social Preventive Measures, judicial measures.

Citation (APA): Rajabloo, Jafar, Nazari Monazzam, Mehdi, & Fatemi Yeganeh, Ali, Mohammad (2024). Pathology of filing court cases in border guard command of Gilan province. *Quarterly of Supervision and Inspection*, 18 (67), 189-218.
DOI: <https://doi.org/10.22034/si.2024.102174>

- 1- member of the Faculty of Information Department, Faculty of Information Sciences and Technologies, Amin Comprehensive University of Police Sciences, Tehran, Iran (corresponding author) j.rajabloo@yahoo.com
2- Assistant Professor, Weapons and Shooting Department, Faculty of Basic Sciences, Amin Comprehensive University of Police Sciences, Tehran, Iran, m.nazari1352m@gmail.com
3- Assistant Professor of Information Department, Faculty of Information and Knowledge Sciences and Techniques, Amin University of Law Enforcement Sciences, Tehran, Iran. Ali.fatemmi@gmail.com

شناسایی راه کارهای پیشگیرانه کاهش خشونت علیه کارکنان دریابانی بوشهر

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹

صص ۱۸۹-۲۱۸

تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۱۱/۱۰

جعفر رجبلو^۱، مهدی نظری منظم^۲، علی محمد فاطمی یگانه^۳

چکیده

زمینه و هدف: این پژوهش با هدف بررسی و شناسایی راه کارهای پیشگیرانه بر کاهش خشونت علیه کارکنان دریابانی استان بوشهر و به منظور ارتقای عملکرد و کاهش آسیب پذیری انجام شده است. در این راستا با طرح این پرسش که «راه کارهای پیشگیرانه بر کاهش خشونت علیه کارکنان دریابانی کارکنان بوشهر کدامند؟» به بررسی موضوع پرداخته و با توجه به سوابق موجود و یافته‌ها؛ تأثیر سه راه کار اصلی: (۱- راه کارهای پیشگیرانه اجتماعی؛ ۲- راه کارهای پیشگیرانه وضعی؛ ۳- راه کارهای قضایی) مورد بررسی قرار گرفته است.

روش: پژوهش از نوع توصیفی - پیمایشی و ابزار جمع آوری اطلاعات آن، بررسی اسنادی و کتابخانه‌ای، مصاحبه با کارشناسان و کارکنان دریابانی و پرسش نامه است. حجم نمونه به تعداد ۱۱۶ نفر بوده که از کل جامعه آماری (تعداد ۱۶۸ نفر) به طور تصادفی با استفاده از جدول مورگان انتخاب شده است. (با اتکاء به مبانی نظری، پرسش نامه‌ای با ۲۶ پرسش مرتبط با فرضیه پژوهش طراحی که پس از تأیید روایی، بین جامعه آماری توزیع شد و با تأیید پایایی در نهایت نتایج داده‌ها با نرم افزار اسپاس مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت.

یافته‌ها: از بین راه کارهای پیشگیرانه شناسایی شده (اجتماعی - وضعی - قضایی) بیشترین رتبه مربوط به راه کارهای پیشگیرانه وضعی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریابانی و گزینه (توجه فرماندهان و مدیران جهت استفاده به موقع از تجهیزات و نیروی متناسب با نوع مأموریت و تعامل با مراجع قضایی جهت تشدید اقدامات قضایی و تصویب قوانین متناسب به منظور برخورد با متخلفین و خشونت گران و متعرضین علیه مأموران به خصوص اجرای قانون به کارگیری سلاح متناسب با مأموریت‌های دریایی) است.

نتیجه گیری: در مجموع تأثیر کلی گزینه‌های راه کارهای وضعی (راه کارهای پیشگیرانه فرماندهان و مدیران جهت استفاده به موقع از تجهیزات و نیروی متناسب با نوع مأموریت) بیشترین تأثیر را در کاهش خشونت علیه مأمورین دریایی داشته که مؤید فرضیه پژوهش گر است.

کلیدواژه‌ها: خشونت، راه کارهای پیشگیرانه وضعی، راه کارهای پیشگیرانه اجتماعی، راه کارهای قضایی.

استناد (APA): رجبلو، جعفر، نظری منظم، مهدی، و فاطمی یگانه، علی محمد (۱۴۰۳). شناسایی راه کارهای پیشگیرانه کاهش خشونت علیه کارکنان دریابانی بوشهر. *فصلنامه نظارت و بازرسی*، ۱۸ (۶۷)، ۱۸۹-۲۱۸.
DOI: <https://doi.org/10.22034/si.2024.102174>

۱- عضو هیئت علمی گروه اطلاعات، دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین، تهران، ایران. (رایانامه نویسنده مسئول: j.rajabloo@yahoo.com)

۲- استادیار گروه جنگ‌افزارشناسی و تیراندازی، دانشکده علوم پایه، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین، تهران، ایران. (رایانامه: m.nazari1352m@gmail.com)

۳- استادیار گروه اطلاعات، دانشکده علوم و فنون اطلاعات و آگاهی، دانشگاه جامع علوم انتظامی امین، تهران، ایران. (رایانامه: Ali.fatemmi@gmail.com)

در گذشته این تفکر بود که با شدت عمل و مجازات‌های سنگین می‌توان از گسترش جرم جلوگیری کرد، لیکن مطالعات دهه‌های اخیر و اطلاعات گردآوری شده از سراسر جهان ناکامی سامانه عدالت کیفری را در حل مشکل جرم و مهار جرائم و بی‌نظمی نمایان می‌کند. بر این اساس دیگر بار دانشمندان توجه خود را به اتخاذ شیوه‌های مناسب و ابزار متناسب جهت مقابله با مجرمین معطوف داشته‌اند. موضوع خشونت علیه مأمورین از جمله موضوعاتی است که در تمامی دوره‌ها به‌عنوان پدیده‌ای مجرمانه مورد تنفر و انزجار بوده و امنیت عمومی را به‌خطر می‌اندازد (میرمحمدصادقی، ۱۳۹۳: ۲۲۵). توجه به آمار و ارقام موجود مؤید این موضوع است که خشونت علیه مأمورین دریایی در دو سال اخیر روند افزایشی داشته است. برای مثال: تعرض به کارکنان پایگاه ریگ و نخل تقی عسلویه در سال‌های گذشته و... شواهدی بر این مدعاست (بولتن خبری معاونت عملیات مرزبانی ناجا ۹۶ و ۹۵) افزایش تعرض و اعمال خشونت در برابر حافظان نظم و امنیت یعنی مأموران دریابانی قطعاً تأثیری منفی بر اقتدار پلیس و از بین بردن احساس امنیت که از خود امنیت مهم‌تر است، خواهد داشت و فرماندهان و مدیران باید با برنامه‌ریزی و بسیج تمامی امکانات و استفاده از ظرفیت‌های موجود تمام تلاش خود را در جهت ارتقای جایگاه و شأن و منزلت کارکنان خصوصاً کارکنان زحمت‌کش دریابانی به‌کار گیرند. برخی از صاحب‌نظران ضعف افسران در مهارت‌های ارتباطی و نحوه برخورد نامناسب با مراجعه‌کنندگان را یکی از دلایل تعرض به مأمورین دانسته‌اند (هولس^۱، ۲۰۱۷: ۲۸).

لازم به‌ذکر است جمهوری اسلامی ایران دارای ۲۷۰۰ کیلومتر مرز آبی با کشورهای همسایه است که در این حوزه حدود ۳۰ لنگرگاه اصلی و بیش از ۵۰۰ لنگرگاه فرعی وجود دارد. طبق آمارهای موجود، حدود ۳۰ هزار فرزند شناور مردمی در کشور مشغول به فعالیت بوده (که بسیاری از این شناورها فاقد

هویت) بدون شناسه کنترلی برای احراز مالکیت هستند. بدیهی است تأمین امنیت در این گستره پهناور به دلیل ارتکاب تخلفات و جرائم شناوری از سوی شناورهای فاقد هویت از قبیل: ورود و خروج غیرقانونی از مرز، قاچاق کالا، قاچاق سوخت، قاچاق مواد مخدر و ... اهمیت فوق العاده‌ای دارد.

استان بوشهر به علت قرار گرفتن در ساحل راهبردی خلیج فارس، صادرات و واردات دریایی، صنعت صیادی، وجود ذخایر نفت و گاز (پارس جنوبی و شمالی) کشاورزی و نخل داری و وجود نیروگاه هسته‌ای از اهمیت راهبردی و اقتصادی برای کشورمان برخوردار است؛ به گونه‌ای که این استان پایتخت انرژی ایران لقب گرفته است. این استان با دارا بودن ۹۰۷ کیلومتر ساحل مرز دریایی مکان مناسبی برای فعالیت‌های اقتصادی دریایی نیز محسوب می‌شود و بخش زیادی از جمعیت این منطقه با در اختیار داشتن شناورهای کوچک، متوسط و بزرگ به فعالیت‌هایی مانند صید، انتقال کالا و ارائه خدمات گردش‌گری و ... مشغول هستند. لیکن، وجود تعداد زیاد شناورهای بدون هویت و غیرمجاز و درگیری آنان با مأموران دریابانی به معضل بزرگی برای متولیان و کارگزاران تأمین امنیت این ناحیه به‌ویژه فرماندهی دریابانی استان بوشهر تبدیل شده است به طوری که انجام برخی جرائم از سوی این شناورها یکی از مشکلات و چالش‌های فراروی مرزبانی این استان است. در سال‌های اخیر، در گستره ساحلی استان بوشهر، با فعالیت رو به گسترده شناورهای فاقد هویتی که امکان واپایش آنان از سوی مراجع انتظامی - امنیتی سخت و صعب می‌کند؛ نرخ جرائم مختلف روبه فزونی گذارده و چالش‌های زیادی برای سازمان‌های امنیتی - انتظامی هم‌چون فرماندهی مرزبانی فراجا فراهم کرده است. یکی از وظایف فرماندهی مرزبانی فراجا کنترل تردد شناورهای مردمی و جلوگیری از وقوع هرگونه تخلف و جرم در حوزه دریا است و نظر به این که پهنه دریا بسیار گسترده است، امکان کنترل و پایش همه شناورهای مت تردد در پهنه آب‌های جمهوری اسلامی ایران با استفاده از شناورهای گشتی وجود ندارد.

اهمیت و ضرورت انجام این پژوهش از زوایای مختلف قابل تبیین است؛ با توجه به طولانی بودن مرزهای آبی استان بوشهر و گستردگی حوزه فعالیت‌های دریایی و تجاری در این استان، به‌منظور پیشگیری از وقوع جرم، مقابله با قاچاق کالا، جلوگیری از صید غیرمجاز، پیشگیری از قاچاق انسان و ... افزایش توانمندی و حمایت از نیروهای دریابانی امری ضروری است. چراکه در صورت تداوم وضع نامناسب موجود و در صورت عدم انجام پژوهشی ژرف و کاربردی به‌منظور بررسی نقش اقدامات کنترلی دریابانی بوشهر در جلوگیری از تعرض به مأموران، شاهد گسترش چالش‌ها و مشکلات و معضلات ناشی از برخورد با مأموران بوده که در نهایت باعث افزایش قاچاق کالا، بروز مشکلات عدیده برای تجار محلی و از همه مهم‌تر تحلیل توان رزم نیروهای دریابانی بوشهر خواهد شد. نقشی که فرماندهی دریابانی این استان در راستای برون‌رفت از این معضل می‌تواند ایفاء کند، دستاویزی برای انجام این پژوهش فراهم ساخته و در این راستا پرسش اساسی و کانونی این پژوهش شناسایی راه کارهای پیشگیرانه در کاهش خشونت علیه کارکنان فرماندهی مرزبانی فراجا است که در سه بخش، (راه کارهای پیشگیرانه وضعی - راه کارهای پیشگیرانه اجتماعی و راه کارهای قضایی) به بررسی موضوع پرداخته است.

پیشینه

بررسی به‌عمل آمده از پیشینه‌های پژوهش حاکی از آن است که پژوهش‌های قابل توجهی در خصوص موضوع پژوهش صورت گرفته که این امر حاکی از اهمیت این موضوع دارد.

سمیعی اصفهانی و اله‌دادی (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «واکاوی مفهوم خشونت در نظریه‌های نوسازی و توسعه بر پایه روش شالوده‌شکنی ژاک دریدا» خشونت را از اموری دانسته که همواره در عالم واقع رخ می‌دهد و اشکال و گونه‌های متعددی دارد. این پدیده صرفاً به خشونت آشکار یا خشونت فیزیکی و بدنی محدود نمی‌شود بلکه گونه‌های پنهانی نیز دارد که اساساً در زبان و کلام

نهفته است. برای نمونه، تفکر و ذهنیت نوسازی و توسعه در نظر نخست حقیقتی مطلوب را باز می‌کند، با این حال در عالم اندیشه و تفکیک‌های حاصل از آن می‌توان رگه‌هایی از خشونت زبانی یا انتزاعی را در آن کشف کرد و... نتیجه این‌که: نظریات حامل خشونت انتزاعی و بنیادی یا همان خشونت اولیه دریدایی ظرفیت و قابلیت آن‌را دارند که در عمل به خشونت ثانوی یا همان خشونت عینی بدل شوند.

میرزاده کوهشاهی (۱۴۰۱) در پژوهشی با عنوان «تحلیل چالش‌ها و مسائل امنیتی استان هرمزگان از منظر حکمرانی محلی» سوءمدیریت، سیاست‌زدگی، فقدان شایسته‌سالاری، عدم توسعه مبتنی بر آمایش سرزمین، فقدان زیرساخت‌ها، رکود اقتصادی، بیکاری، بحران مدیریت منابع آب، نابرابری و عدم توازن منطقه‌ای و تضعیف اقتصاد روستایی را ده مسئله مهم حکمرانی محلی و کشورداری در استان هرمزگان بر شمرده است. تحلیل مسائل یادشده نشان داد برای تقویت حکمرانی محلی، رویکرد سیستمی، روابط شبکه‌ای و ساختارهای پیچیده باید مورد توجه کارگزاران محلی قرار گیرد و بینش حکمرانی در آنان تقویت شود به‌گونه‌ای که جزءبینی و کلان‌نگری به‌صورت توأمان مورد توجه باشد.

همت و ترابی آزاد (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «ارزیابی عوامل مؤثر جهت مدیریت بحران در سوانح مربوط به حمل‌ونقل دریایی در ایران» مدیریت بحران یک بخش اساسی از مدیریت راهبردی پروژه‌های مربوط به حمل‌ونقل دریایی است که هر سازمانی در طول حیات خود بارها به‌علت شکل‌گیری بحران‌های گوناگون مجبور به فراگیری فنون و مهارت‌های آن است. تحلیل داده‌های آماری حاکی از آن است که یافته‌ها نشان داد که بیش از ۸۰ درصد پاسخ‌دهندگان در جامعه آماری تأثیر مؤلفه نرم‌افزاری، سخت‌افزاری، محیطی، عنصر انسانی و زیست‌افزاری بر بروز سوانح دریایی را تأیید کرده‌اند. نتیجه‌گیری: نتایج پژوهش نشان می‌دهد که عوامل نرم‌افزاری، سخت‌افزاری، زیست‌افزاری و محیطی قابلیت پیش‌بینی میزان مدیریت بحران در سوانح مربوط به حمل‌ونقل دریایی را دارند.

پناهی و همکاران (۱۴۰۰) در پژوهشی با عنوان «نقش اقدامات کنترلی دریابانی در سامان‌دهی شناورهای فاقد هویت (مورد مطالعه: پایگاه دریابانی بوشهر)» نگاه چند بُعدی را نتیجه‌بخش دانسته و اقدامات کنترلی دریابانی بوشهر در سامان‌دهی شناورهای فاقد هویت را ممزوج و تلفیقی از اقدامات اطلاعاتی، مدیریتی و نظارتی با پشتیبانی در حوزه تقویت منابع و امکانات و تجهیزات دانسته‌اند. چراکه هر سازمانی برای حرکت مداوم و متعالی برای تحقق اهداف و دست یافتن به چشم‌انداز مطلوب سازمانی مستلزم تلاش متوازن و متناسب است و توجه به یک بُعد بدون در نظر گرفتن ابعاد دیگر نمی‌تواند ترقی و پیشرفت سازمان را در پی داشته باشد.

صالحی و رضایی (۱۳۹۹) در پژوهشی با عنوان مقایسه «الگوی راهبردی برنامه‌ریزی پیشگیری از جرم» با الگوهای جزئی‌نگر دریافته‌اند که الگوهای جزئی‌نگر عموماً به دلیل ساده‌انگاری مفهوم جرم و پیشگیری و... توفیق چندانی در پیشگیری از جرم نداشته‌اند به عکس، الگوی راهبردی برنامه‌ریزی پیشگیری از جرم به دلیل ارائه تصویری کلان از فرآیند پیشگیری، توجه به جهت‌گیری راهبردی، توجه توأمان به محیط و جرم، توجه به سیاست‌های کلی و نیز نحوه تعیین و انتخاب راهبردها در مقایسه با الگوهای جزئی‌نگر از کارآمدی به‌مراتب بیش‌تری برخوردار است.

وردی‌نیا (۱۳۹۳) در پژوهشی با عنوان «مدیریت پیشگیری از جرم در ایران» پیشگیری را یکی از راهبردهای اساسی در حوزه کنترل اجتماعی برشمرده که در ایران، سیاست‌گذاری جامع در این عرصه بیش‌ازپیش احساس می‌شود. نویسنده معتقد است چون قوانین کشور ما مبتنی بر ارزش‌های مذهبی‌اند و این دو از هم تفکیک نشده‌اند، ناکارآمدی قوانین، یک مسئله ارزشی می‌شود. برای غلبه بر این مشکل، پژوهش‌گران بایستی بتوانند با بومی‌سازی دلالت‌های سیاستی نظریه‌های تبیین رفتارهای انحرافی، زمینه را برای مدیریت علمی پیشگیری از جرائم فراهم کنند.

تلیسر، فیشر و ویلکاکس^۱ (۲۰۱۴) در پژوهش خود به بررسی تأثیر پیشگیری از جرم بر کاهش فرصت وقوع آن در میان دانشجویان، پرداختند. نتایج این پژوهش، نشان داد که شیوه‌های پیشگیری، قدرت پیش‌بینی و احتمال قربانی شدن یا از بین بردن خطر را ندارد.

ولش و فارینگتون^۲ (۲۰۱۲) به بررسی سیاست‌های جدید برای پیشگیری از جرم پرداخته و بیان می‌کنند که پیشگیری اولیه؛ منجر به کاهش جرم، صرفه‌جویی در پول و تقلیل هزینه‌های زندانی شدن می‌شود و با موارد زیر، تحقق می‌یابد:

- افزایش کیفیت پژوهش‌های علمی در این مورد.
- غلبه بر سیاست‌های کوتاه‌مدت نیروهای پلیس.
- برقراری تعادل بیش‌تر میان پیشگیری از جرم و کنترل آن.

جمع‌بندی پیشینه‌های پژوهش نشان می‌دهد که اکثر این پژوهش‌ها، عوامل گوناگونی را در خصوص پیشگیری از جرم و چالش‌های منطقه هرمزگان احصاء کرده‌اند اما آنچه مغفول مانده است بی‌توجهی آن‌ها به راه‌کارهای پیشگیرانه کاهش خشونت علیه کارکنان دریابانی بوشهر بوده است. راه‌کارهای ارائه‌شده کلی و فاقد سطح‌بندی است. بر این مبنا رویکرد این پژوهش و تفاوت آن با پژوهش‌های پیشین توجه به راه‌کارهای ارائه‌شده در سه سطح راه‌کارهای پیشگیرانه اجتماعی، راه‌کارهای پیشگیرانه وضعی و راه‌کارهای قضایی ارائه شده است.

مبانی نظری

تعرض^۳

تعرض در لغت به‌معنای حمله و دست‌درازی کردن، پرخاش کردن و مخالفت کردن است (عمید حسن، ۱۳۷۲: ۴۲). برخی دیگر از تعرض را

1- Tillyer, Fisher & Wilcox-

2 - Welsh & Farrington.

3- Aggression

مترادف اعتراض، پرخاش، تجاوز، تعدی، تهاجم، حمله، درازدستی، دست‌اندازی، شکایت، شکوه، عتاب، تخالف، هجوم، روی برگردانیدن، دست‌درازی کردن تعریف کرده است. (فرهنگ لغت آنلاین آبادیس). و در اصطلاح یعنی حمله‌ور شدن و حمله کردن به نگهبان یا مأمور به‌طور مسلحانه یا غیرمسلحانه و تعریفی که در فراجا بدان تأکید شده و در فرهنگ سازمانی آن‌جا افتاده است: به مجموعه جرائم و تخلفاتی گفته می‌شود که توسط معترضین (مجرمین، متهمین، و یا بستگان آن‌ها و...) در رابطه با اجرای مأموریت علیه کارکنان فراجا صورت می‌گیرد. بنابراین هرگونه فعل از قبیل ضرب و جرح، تهدید نافرمانی، تمرد،... که علیه کارکنان به‌واسطه اجرای مأموریت صورت می‌گیرد و اثر تخریبی جسمی، روانی و حیثیتی داشته باشد.

بیش‌تر خشونت‌ها در قالب اهانت، ضرب و شتم و بعضاً ایراد خسارت به وسایل سازمانی یا خودرو است (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۸۳: ۵۰۱).

خشونت^۱

معمولاً خشونت با مفهوم پرخاش‌گری به‌کار برده می‌شود و در تعریف پرخاش‌گری آمده است اعمال خصمانه‌ای که از روی عمد صورت می‌گیرد و به افراد و اشیاء آسیب می‌رساند (فرهنگ لغت آبادیس).

پرخاش‌گری و خشونت در شمار آن دسته از پدیده‌های اجتماعی است که به‌رغم تنفر و بی‌زاری بشر از آن، در تمامی ادوار تاریخ زندگی اجتماعی و تعامل افراد، گروه‌ها، نهادها، ملت‌ها و دولت‌ها حضور - پدیده یا محدود - داشته است. روایت وحیانی از تاریخ خشونت، پیشینه آن‌را به زمانی بر می‌گرداند که نخستین و کوچک‌ترین نهاد جامعه انسانی متشکل از آدم و حوا همسرش در بهشت می‌زیستند و بر اثر خشونت و فریب‌کاری ابلیس که بر آن‌ها روا رفت از بهشت رانده شدند و بذر کینه و دشمنی کاشته شده میان آدم و ابلیس، با هبوط آن جمله به زمین، به‌همراه آورده شد. قرآن از این رویداد چنین گزارش می‌کند:

وَقُلْنَا يَا آدَمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ • فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا نَحْنُ وَبَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ وَلَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُسْتَمَرٌّ وَمَتَاعٌ إِلَىٰ حِينٍ (بقره، آیات ۳۶ و ۳۷) و گفتیم: ای آدم خود و همسرت در بهشت جای گیرید و هرچه خواهید و هر جا که خواهید از ثمرات آن به خوشی بخورید و به این درخت نزدیک مشوید؛ که در زمره ستم‌کاران درآیید! • پس شیطان آن دو را به خطا وا داشت و از بهشتی که در آن بودند بیرون راند. گفتیم: پایین روید، برخی دشمن برخی دیگر؛ و قرارگاه و جای برخورداری شما تا روز قیامت در زمین باشد.

هم‌زادی انسان و خشونت پرسش‌هایی را بر می‌تابد؛ از جمله این‌که آیا انسان ذاتاً خشن و پرخاش‌گر است یا تنها در پاسخ به شرایط فکری، فرهنگی، تربیتی، اجتماعی، سیاسی و اقتصادی خاص به خشونت روی می‌آورد؛ اگر شرایط ویژه‌ای سبب رویکرد انسان به خشونت می‌شود آن شرایط چیست؛ به دیگر سخن آیا انسان‌ها خشونت را می‌آموزند و یا خشونت‌گر زاده می‌شوند؟

هرگاه خشونت عارض بر انسان و برآمده از متن شرایط بیرونی باشد، شناخت آن شرایط و بسترها بایسته می‌کند؛ چه در غیر آن نمی‌توان به بهبود روابط انسان‌ها و پدیدآیی جامعه دور از خشونت امیدوار بود؛ مگر این‌که بخشی از قلمرو دانش‌های روان‌شناسی، جامعه‌شناسی و علم سیاست را از همان اوان پیدایی و جدایی این شاخه‌ها از سایر دانش‌های بشری، آسیب‌شناختی خشونت به خود اختصاص داده و به پیشرفت‌های چشم‌گیر نظری نیز نائل آمده است، اما آن‌چه که سوگ‌مندانه ره به‌جایی نبرده است و ضرورت بازکاوی‌های مجدد و دگرباره به‌ویژه از منظر منابع فرازمینی و وحیانی را سبب می‌شود، این واقعیت است که رهیافت‌های دانش تجربی بشری نتوانسته است، آسیب خشونت را از پیکر اجتماع انسانی بزداید و یا دست کم در کاهش آن نقش مثبت و درخور اعتنا ایفاء کند (زاهدی‌نسب، ۱۳۹۵: ۲).

سویه‌های خشونت

خشونت از زوایا و منظرهای مختلف، به انواع گوناگون تقسیم می‌شود.

قلمرو رفتار فردی به مثابه یک حالت روحی و روانی که فرد را به قانون‌ستیزی، هنجارشکنی، پرخاش‌گری و خشونت وادار می‌کند. به عقیده برخی از روان‌کاوان، برتری‌طلبی، مهرخواهی و عزلت‌گزینی - که جملگی رفتارهای نابه‌سامان و ناهنجار هستند - سازوکار کلی برای رفتارشناسی و طبقه‌بندی رفتاری آنان به‌شمار می‌رود (زاهدی‌نسب، ۱۳۹۵: ۳). نمونه تاریخی و قرآنی این نوع خشونت را می‌توان در اقدام یکی از فرزندان آدم به قتل برادرش و کشتن شدن شخصی به‌دست حضرت موسی (علیه‌السلام) نام برد. این دو رویداد در آیات ۲۷ سوره مائده^۱ و ۱۵ سوره قصص^۲ آمده است. مائده، آیه ۲۷ - قصص، آیه ۱۵ (دانشنامه اسلامی، ترجمه سوره‌های مائده و قصص).

عده‌دار اصلی تبیین خاستگاه‌ها، نموده‌ها و برآیندهای این نوع خشونت، دانش روان‌شناختی است.

خشونت در قلمرو رفتار اجتماعی

قلمرو اجتماع، گاه رفتارهای خشن جامعه را در سطح گسترده در برمی‌گیرد و روابط و تعامل اجتماعی در ساحت کردارها و گفتارها - تعامل گفتاری و شنیداری - را دچار چالش و تنش می‌کند، در این فرض، این اشخاص و افراد روان‌پریش و خشن نیستند که کارهای خلاف سنت، عرف، فرهنگ و قوانین، مرتکب می‌شوند، بلکه دسته‌ها، باندها و گروه‌هایی تبه‌کار و خشونت‌گر شکل می‌گیرند که بیش‌تر سطوح تعامل و روابط اجتماعی را با

۱- وَأَنْزَلُ عَلَيْهَا بُنَىٰ آدَمَ بِالْحَقِّ ذُرِّيًّا وَقَرَّبْنَا نَبَأًا فُتُونًا لِمَنْ أُخِيهَا وَأَوْمَ بِتَقْوَىٰ الْإِبْرَاهِيمَ قَالَ لَأَقْتُلَنَّكَ قَالَ لَمَّا بَتَقَمَ لُ اللَّهِ مِنَ الْمُتَمِينِ. (آیه ۲۷ از سوره مائده) و بخوان بر آنها به حقیقت حکایت دو پسر آدم (قابیل و هابیل) را، که چون تقرب به قربانی جستند از یکی پذیرفته شد و از دیگری پذیرفته نشد. (قابیل به برادرش هابیل) گفت: البته تو را خواهم کشت. (هابیل) گفت: بی‌تردید خدا (قربانی را) از متقیان خواهد پذیرفت. (آیه ۲۷ از سوره مائده)

۲- وَدَخَلَ الْعَدِيَّةَ عَلَىٰ جِنِّ عَثَلَةٍ مِنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ يَقْتُلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَعَاثَ أَلَيْنِ مِنْ شِيعَتِهِ عَلَىٰ أَلَيْنِ مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَرَهُ مُوسَىٰ وَقَضَىٰ عَلَيْهِ قَالِ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ لَهُ عَدُوٌّ مُضِلٌّ مُبِينٌ

و موسی (روزی) بی‌خبر اهل مصر به شهر در آمد، آن‌جا دید که دو مرد با هم به قتل مشغولند، این یک از شیعیان وی (یعنی از بنی‌اسرائیل) بود و آن‌یک از دشمنان (یعنی از فرعونیان) بود، در آن حال آن شخص شیعه از موسی دادخواهی و یاری بر علیه آن دشمن خواست، موسی مشتکی سخت بر آن دشمن زد، قضا را بدان ضربت او را کشت. موسی گفت: این کار از فریب و وسوسه شیطان بود (تا این کافر ظالم را با مؤمنی به قتل برانگیخت و عاقبت به هلاکت رسید) که دشمنی شدید شیطان و گمراه ساختن آدمیان به سختی آشکار است.

اختلال روبه‌رو می‌کند و در مواردی بر اثر گسست فرهنگی و یا سیاسی و یا عواملی از این دست، شیرازه هم‌زیستی مسالمت‌جویانه، عقلانی و سامان‌مند ساکنان یک حوزه فرهنگی و یا سیاسی، دست‌خوش خشونت و بی‌قانونی می‌شود، که در این صورت از چنان حالتی با عنوان بحران اجتماعی یاد می‌شود (زاهدی‌نسب، ۱۳۹۵: ۳). برخی نیز ناتوانی افراد در دستیابی به اهداف مقبول اجتماعی را عامل کج‌رفتاری و خشونت می‌دانند. مرتون می‌گوید کج‌رفتاری حاصل فشارهای ساختاری-اجتماعی خاصی است که فرد را به کج‌رفتاری وادار می‌کند^۱ (مرتون، ۱۹۸۶: ۱۵۸).

وضعیت خشونت‌بار اجتماعی پیش‌گفته، ممکن است معطوف به روابط درون‌گروهی و طبقات اجتماعی باشد؛ چه در جامعه‌های پیچیده گروه‌های مختلف اجتماعی ممکن است با یکدیگر در ستیزه باشند و هریک بر آن باشند که ارزش‌ها و هنجارهای خود را بر تمام جامعه گسترش دهند، نمونه‌هایی از این قبیل موقعیت‌ها را می‌توان در ستیزه‌های میان طبقات اجتماعی، میان گروه‌های دینی و میان گروه‌های قومی یا میان ملیت‌ها پیدا کرد (باتامور^۲، ۱۳۵۵: ۲۴۸).

خشونت، استفاده عمدی از نیرو یا قدرت فیزیکی یا تهدید یا تمایل بر روی خود یا شخص دیگر یا بر گروه یا اجتماع است که می‌تواند بدون صدمه یا با احتمال زیاد موجب ایجاد جراحت، مرگ، صدمه‌های روحی و روانی و نقصان رشد یا مجرومیت شود.

همان‌طور که از این مطالب در خصوص مفهوم خشونت پیداست، خشونت انواع مختلفی دارد و به‌گونه‌های متفاوتی ممکن است روی دهد (طباطبایی، ۱۴۰۰: ۲).

انجمن مبارزه با آسیب‌های رفتاری، خشونت را به شکل شماره (۱) تقسیم کرده است:

1- Merton

2- Butamore

✓ خشونت فیزیکی از ضرب و شتم گرفته تا قتل؛

✓ خشونت کلامی از داد و فریاد، تحقیر کلامی، دشنام گرفته تا تهدید؛

✓ خشونت اجتماعی هرگونه ایجاد محدودیت در برقراری روابط اجتماعی با افراد دیگر؛

✓ خشونت اقتصادی تخریب اموال؛

✓ خشونت نظامی حمله نظامی به کشورهای متخاصم؛

✓ خشونت سیاسی مبارزه از طریق سیاسی (انجمن مبارزه با آسیب‌های رفتاری، ۱۳۸۴: ۱۲).

شکل شماره ۱: انواع خشونت از نظر انجمن مبارزه با آسیب‌های رفتاری

پیشگیری

پیشگیری در معنای عام عبارت است از: تمامی اقداماتی که از وقوع بزه جلوگیری می‌کند. در واقع یکی از حوزه‌های حساس و مهمی که تأثیرات همیشگی آن بر زندگی انسان غیرقابل انکار بوده و بدون اغراق، مسائل مربوط به آن نیز یکی از بزرگ‌ترین دغدغه‌های بشریت به‌ویژه در دوران معاصر به‌شمار می‌آید؛ جرم و راه کارهای پیشگیری از بروز آن است (اسکوگان^۱، ۲۰۰۶) به عقیده شرمن^۲ هر رویدادی که اعمال شود و نتیجه آن نشان دهد از نرخ بزه کاری کاسته شده را می‌توان پیشگیرانه قلمداد کرد. یکی از مباحث مهم در

1- Skogan

2- SHerman

نیروهای مسلح، پیشگیری از جرائم و مقابله با آنها است (محمدی برزگر، ۱۴۰۲: ۸). پیشگیری در مفهوم مضیق مجموعه اقدامات قهرآمیزی است که برای تحقق هدفی ویژه یعنی مهار بزه‌کاری، کاهش احتمال وقوع جرم، کاهش شدت بزه در مورد علل جرائم اتخاذ می‌شود (نجفی ابرنآبادی، ۱۳۸۳: ۵۵۵).

دیدگاه‌ها و راه‌کارهای پیشگیرانه

در اصل بسیاری از پژوهش‌های صورت‌گرفته در حوزه جرم و فرصت‌های آن، بخشی از دستورالعمل پیشگیری جرم، محسوب می‌شود. به عبارت دیگر، می‌توان ادعا کرد که تمامی نظریات ارائه شده در خصوص فرصت‌های ارتکاب جرم، تشکیل‌دهنده اساس نظریه پیشگیری جرم از طرق مختلف است. همین موضوع، سبب شده تا این نظریه، جایگاه ارزشمند و قابل توجهی را در میان جرم‌شناسان به خود اختصاص دهد (نادر محمدی و همکاران، ۱۴۰۲: ۴۴). در دهه اخیر سازمان‌های پلیس در کشورهای مختلف جهان توجه ویژه‌ای به امر پیشگیری از جرم معطوف داشته‌اند. این امر حاکی از آن است که اکثر قریب به اتفاق سازمان‌های پلیس در چهار گوشه جهان به نقش بی‌بدیل پلیس در پیشگیری از جرم پی برده و تلاش دارند با مداخلات پیشگیرانه مانع از گسترش جرم و بی‌نظمی در جوامع شوند که این راه‌کارها در سه گروه به شرح ذیل تقسیم‌بندی می‌شوند که عبارتند از:

- ۱- راه‌کارهای پیشگیرانه اجتماعی، ۲- راه‌کارهای پیشگیرانه وضعی، ۳-
- راه‌کارهای قضایی (محمد نسل، ۱۳۸۶: ۱۵).

۱- راه‌کارهای اجتماعی پیشگیرانه در کاهش خشونت علیه کارکنان

تاکنون تعاریف متعددی از راه‌کارهای پیشگیرانه اجتماعی مدیران و فرماندهان در پیشگیری از جرم توسط جرم‌شناسان ارائه شده است. مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم، اقدامات اجتماعی از جرم را این‌گونه تعریف کرده است: هر اقدامی که بزه‌کاری، خشونت و نامنی را از طریق هدف‌گیری موفقیت‌آمیز علل شناخته‌شده جرم (از طریق علمی)، کاهش دهد (محمد نسل، ۱۳۸۶: ۱۸).

برخی جرم‌شناسان نیز معتقد هستند که در پیشگیری اجتماعی، جامعه برای «حالت‌های خطرناک و وضعیت‌های جرم‌زا» مقرراتی پیش‌بینی می‌کند که از جنبه پیشگیرانه برخوردارند (نجفی ابرندآبادی، ۱۳۸۳: ۴۹۸).

۲- راه کارهای پیشگیرانه وضعی در کاهش خشونت علیه کارکنان

از راه کارهای پیشگیرانه وضعی تاکنون تعاریف متعددی ارائه شده است. مرکز بین‌المللی پیشگیری از جرم، راه کارهای پیشگیرانه وضعی را افزایش تلاش لازم و خطر ارتکاب برای بزه‌کاران بالقوه از طریق اقداماتی نظیر سخت کردن هدف، کنترل دسترسی و نظارت و هم‌چنین کاهش منافع جرم (به‌وسیله از دسترس خارج کردن آماج جرم و از بین بردن انگیزه‌ها)، معرفی کرده است.

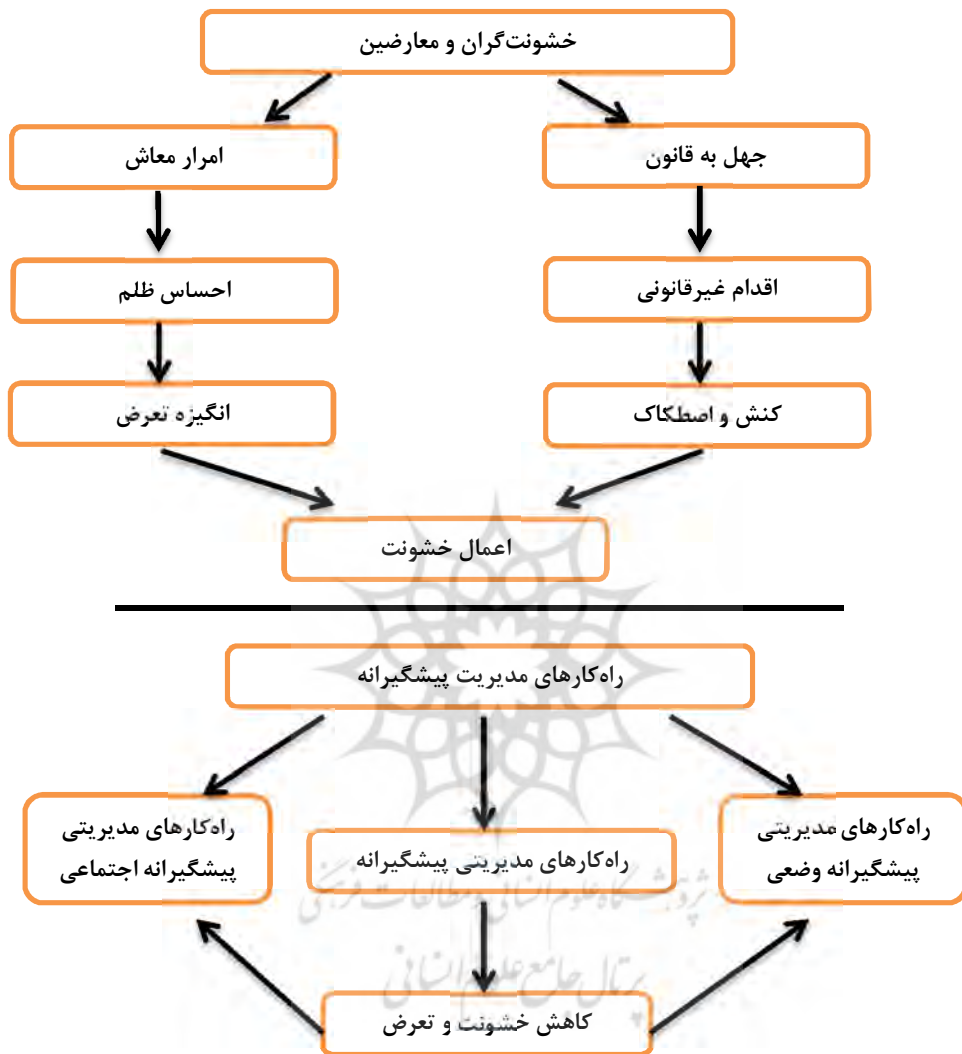
۳- راه کارهای پیشگیرانه قضایی در کاهش خشونت علیه کارکنان

با توجه به حساسیت و تفاوت مأموریت‌های دریایی با خشکی و با توجه به این‌که قانون‌گذار تعریف دقیق‌تری از خشونت علیه مأمورین دریایی نکرده و اکثر قوانین عام است، مختصراً به مصادیق آن در حقوق قضایی و کیفری ایران اشاره می‌شود.

در حقوق کیفری نیروهای مسلح و در قانون مربوطه تنها خشونت علیه نگهبان مورد توجه قرار گرفته و برای آن مجازات پیش‌بینی شده است. اما با توجه به عناصر مادی، معنوی جرم می‌توان خشونت علیه مأمورین را نیز تعمیم داده و موارد مربوطه را استخراج کرد. قانون‌گذار در ماده ۶۰۷ تعزیرات این جرم را چنین تعریف کرده است: هرگونه حمله یا مقاومتی که با علم و آگاهی نسبت به مأمورین دولت در حین انجام وظیفه آنان به‌عمل آید ترمد محسوب می‌شود.

به‌طوری‌که ملاحظه می‌شود قانون‌گذار از دو واژه حمله و مقاومت استفاده کرده است در تبیین حمله می‌توان گفت به هرگونه فعل ارادی که به‌منظور ارتکاب قتل، جرح، ضرب، ترساندن از سوی فاعل صورت می‌گیرد اطلاق می‌شود. مقاومت نیز استفاده از توانایی‌ها و امکانات جسمی و ابزاری برای اطاعت نکردن از مأمور اجرای قانون می‌تواند معنا شود.

مدل مفهومی

شکل شماره ۲: مدل مفهومی پژوهش

روش

این پژوهش کاربردی و روش آن، توصیفی- پیمایشی است. به‌منظور پاسخ‌گویی به پرسش پژوهش از روش اسنادی و میدانی در زمینه ادبیات پژوهش استفاده شده و با بررسی آمارهای موجود و مطالعه اسنادی و اطلاعات پرسش‌نامه

جمع‌آوری شده استفاده شده است. جامعه نمونه به تعداد ۱۱۶ نفر بوده که از کل جامعه آماری (تعداد ۱۶۸ نفر) به‌طور تصادفی با استفاده از روش مورگان انتخاب شده است. با اتکاء به مبانی نظری، پرسش‌نامه‌ای با ۲۶ پرسش با طرح لیکرت مرتبط با فرضیه پژوهش طراحی شد که پس از تأیید روایی و پایایی، بین جامعه آماری توزیع شد و در نهایت نتایج داده‌ها با نرم‌افزار اسپس‌اس مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. گزینه‌های پاسخ به هر پرسش از نوع ناپارامتریک، و به ترتیب در پنج سطح از خیلی زیاد تا خیلی کم در نظر گرفته شده است. برای ارزیابی و افزایش روایی (اعتبار) پرسش‌نامه از نظرات نخبگان و اساتید دانشگاهی و خبرگان پلیس و مطالعه پرسش‌نامه‌ها و مقالات مشابه بهره‌گیری و جهت بررسی پایایی از ضریب آلفای کرونباخ استفاده و سپس اقدام به توزیع پرسش‌نامه بین تعدادی از نخبگان و صاحب‌نظران شامل فرماندهان و معاونین و کارشناسان رده‌های اجرایی و ستادی مرزبانی کرده و در ادامه ارزیابی و تطابق نظریات صورت پذیرفت که در نهایت مشخص شد پرسش‌نامه از روایی و قابلیت اطمینان خوبی برخوردار است.

جدول شماره ۱: آزمون هم‌بستگی اسپرمن و رتبه‌بندی فریدمن در راه کارهای پیشگیرانه اجتماعی

ردیف	عوامل	میزان هم‌بستگی	سطح معنی‌داری	رتبه فریدمن
۱.	برگزاری جلسات نوبه‌ای و توجیه رسانه‌ها به‌صورت مستمر از طریق میدادی ذی‌ربط در مرزبانی ناجا (مانند معاونت اجتماعی و ارشاد).	۰/۶۴۲	۰/۰۰۰	۱۲/۷۷
۲.	تقویت و اطلاع‌رسانی در خصوص سامانه‌های نظارتی بر عملکرد کارکنان دریایی مانند تلفن‌های ۱۹۷ و ۱۱۶ به‌منظور نظارت و کنترل بر عملکرد یگان‌های تابعه و مأمورین.	۰/۵۸۸	۰/۰۰۰	۱۱/۸۶
۳.	آموزش و اطلاع‌رسانی در جهت آشنا کردن شهروندان با حقوق شهروندی و جلوگیری از سوءاستفاده مجرمین از قوانین خصوصاً حقوق شهروندی و ترویج الگوهای صحیح رفتاری چگونگی برقراری ارتباط بین شهروندان و مأموران دریایی از طریق رسانه ملی.	۰/۴۴۸	۰/۰۰۰	۱۵/۴۴
۴.	رواج فرهنگ مراجعه به دوایر مشاوره و مددکاری مستقر در مراکز پایگاه‌های دریابانی.	۰/۵۲۵	۰/۰۰۰	۱۳/۰۴

ردیف	عوامل	میزان هم‌بستگی	سطح معنی‌داری	خی دو	رتبه فریدمن
۵.	اجرای برنامه‌های آموزشی با مشارکت چهره‌های تأثیرگذار جامعه در راستای ترویج الگوی صحیح برخورد با مأمورین دریایی هنگام اجرای وظیفه.	۰/۵۷۶	۰/۰۰۰	۴۵/۶۰	۱۱/۳۵
۶.	تقویت سیستم ارتباطی مردم با فراجا از طریق تقویت جنبه عاطفی روابط مأمورین دریایی با مردم از طریق رسانه‌ها	۰/۵۳۱	۰/۰۰۰	۹۸/۷۳	۱۲/۸۳
۷.	ایجاد مراکز مشاوره‌ای برای ارائه مشاوره در زمینه‌های مختلف زندگی به مرزنشینان سواحل دریایی.	۰/۶۰۵	۰/۰۰۰	۸۰/۸۶	۱۲/۸۹
۸.	همکاری و تعامل بیش‌تر سازمان‌های متولی در دریا به منظور شناسایی و کشف موارد خلاف.	۰/۴۶۳	۰/۰۰۰	۱۲۱/۸۰	۱۲/۴۴
۹.	ساخت فیلم، بازی‌های رایانه‌ای، انیمیشن و... در خصوص چگونگی برخورد مناسب با مأموران دریایی توسط مبادی ذی‌ربط در فراجا.	۰/۵۳۱	۰/۰۰۰	۹۸/۷۳	۱۲/۸۳
۱۰.	اطلاع‌رسانی همگانی در خصوص حمایت از مأمورین دریایی به منظور کاهش منافع جرم و ایجاد فرهنگ اعتماد به مأمورین دریایی بین شهروندان و ترویج آن.	۰/۵۲۵	۰/۰۰۰	۹۷/۲۰	۱۲/۸۰
۱۱.	توجه به نیازهای اقتصادی مردم با ایجاد وضعیت رفاهی متناسب و اجرای طرح‌های اشتغال‌زایی جهت فراهم کردن مایحتاج و رفع معضل بیکاری از سوی مبادی ذی‌ربط در دولت.	۰/۵۸۱	۰/۰۰۰	۹۸/۷۵	۱۲/۸۹

جدول شماره ۲: آزمون هم‌بستگی اسپرینمن و رتبه‌بندی فریدمن در راه‌کارهای پیشگیرانه قضایی

ردیف	عوامل	میزان هم‌بستگی	سطح معنی‌داری	خی دو	رتبه فریدمن
۱.	تشدید مجازات قضایی با استنادات قانونی در برخورد با خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین دریایی و جلوگیری از جری شدن خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین مرزبانی فراجا در نتیجه عدم برخورد مقامات قضایی در پرونده‌های متشکله.	۰/۳۸۴	۰/۰۰۰	۱۰۷/۶۶	۱۶/۰۴
۲.	تصویب قوانین و استنادات قانونی در برخورد با خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین دریایی به خصوص قوانین جدید و صریح در مأموریت‌های دریایی.	۰/۴۸۹	۰/۰۰۰	۸۴/۸۲	۱۵/۴۸
۳.	تقویت جایگاه اقدامات کارکنان دریایی در مرجع	۰/۵۱۷	۰/۰۰۰	۹۱/۹۷	۱۴/۳۶

ردیف	عوامل	میزان هم‌بستگی	سطح معنی داری	خی دو	رتبه فریدمن
	قضایی و حمایت دستگاه قضایی از طریق تعامل با مراجع قضایی در راستای اجرای وظایف محول.				
۴.	تقویت جایگاه اقدامات پلیس در مرجع قضایی و حمایت دستگاه قضایی از طریق تعامل با مراجع قضایی	۰/۴۶۳	۰/۰۰۰	۱۲۶/۳۳	۱۲/۶۰
۵.	تشدید مجازات قضایی با استنادات قانونی در برخورد با خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین دریایی و جلوگیری از جری شدن خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین مرزبانی فراجا در نتیجه عدم برخورد مقامات قضایی در پرونده‌های متشکله.	۰/۶۴۱	۰/۰۰۰	۳۱/۴۹	۱۲/۹۴
۶.	تصویب قوانین و استنادات قانونی در برخورد با خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین دریایی به خصوص قوانین جدید و صریح در مأموریت‌های دریایی.	۰/۶۱۱	۰/۰۰۰	۹۵/۱۳	۱۲/۵۶

جدول شماره ۳: آزمون هم‌بستگی اسپرمن و رتبه‌بندی فریدمن در راه کارهای پیشگیرانه وضعی

ردیف	عوامل	میزان هم‌بستگی	سطح معنی داری	خی دو	رتبه فریدمن
۱.	توجه به تناسب بین مأموریت‌ها و تعداد مأمورین شرکت کننده در مأموریت‌های دریایی.	۰/۳۹۰	۰/۰۰۰	۱۷۰/۱۸۶	۱۶/۷۹
۲.	توجه به تناسب بین تجهیزات دفاعی متناسب با امکانات خشونت‌گران و متعرضین در مأموریت‌های دریایی.	۰/۴۶۰	۰/۰۰۰	۱۲۸/۹۳	۱۶/۲۳
۳.	توجه به تناسب قدرت جسمانی برخی از مأمورین در مواجهه افراد در مأموریت‌های دریایی.	۰/۵۹۰	۰/۰۰۰	۱۱۷/۶۰	۱۵/۶۱
۴.	توجه به استفاده از تجهیزات الکترونیکی مناسب توسط ناجا به منظور کشف اعمال خشونت و تعرض آمیز در محل‌های استقرار مأمورین.	۰/۲۸۲	۰/۰۰۰	۱۱۴/۰۶	۱۳/۴۹
۵.	توجه به استفاده از تجهیزات الکترونیکی مناسب توسط سازمان‌های متولی دریا به منظور شناسایی موارد غیرقانونی.	۰/۵۸۲	۰/۰۰۰	۸۳/۷۳	۱۲/۵۴
۶.	توجه به نامناسب کردن وضعیت محیطی برای اعمال خشونت و تعرض توسط کارکنان دریایی یا علیه کارکنان دریایی با افزایش هزینه ارتکاب خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی (افزایش خطر دستگیری، کاهش منافع	۰/۵۲۰	۰/۰۰۰	۱۱۳/۴۶	۱۴/۹۳

ردیف	عوامل	میزان هم‌بستگی	سطح معنی‌داری	خی دو	رتبه فریدمن
------	-------	----------------	---------------	-------	-------------

ناشی از اعمال خشونت تعرض و....).

۷	توجه به نظارت و کنترل مناسب بر عملکرد یگان‌های تابعه و مأمورین و احصاء مشکلات و انعکاس به مبادی مربوطه.	۰/۵۶۵	۰/۰۰۰	۹۶/۴۶۷	۱۳/۳۷
۸	توجه به مهارت‌افزایی و ارتقای آموزش‌های تخصصی مأمورین دریایی.	۰/۶۸۴	۰/۰۰۰	۲۹/۸۹	۱۱/۶۶
۹	توجه به تدوین، تشریح و آموزش اختیارات و چگونگی برخورد با شهروندان کارکنان دریایی و نیز حقوق شهروندان به مأمورین دریایی جهت رعایت اصول قانونی و اخلاقی و شئون اسلامی.	۰/۵۹۸	۰/۰۰۰	۷۴/۷۳	۱۳/۲۹

یافته‌ها

با توجه به یافته‌های پژوهش، مهم‌ترین و مؤثرترین راه‌کارهای پیشگیرانه اجتماعی، وضعی و قضایی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی بوشهر هنگام اجرای وظیفه به شرح ذیل است:

۱- مهم‌ترین و مؤثرترین راه‌کارهای پیشگیرانه اجتماعی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی:

جدول شماره (۱) نشان‌دهنده نظر پاسخ‌دهندگان در خصوص میزان تأثیر راه‌کارهای پیشگیری اجتماعی از تعرض علیه مأمورین دریایی است. به‌منظور روشن شدن وضعیت تفاوت و هم‌چنین ترتیب و اولویت پرسش‌ها از آزمون فریدمن در جدول مذکور نشان داده شده است. میانگین مؤلفه‌های مطرح‌شده در جدول موصوف نشان می‌دهد که بیش‌ترین رتبه مربوط به گزینه (آموزش و اطلاع‌رسانی در جهت آشنا کردن شهروندان و اطلاع‌رسانی پیرامون حدود اختیارات مأموران دریایی از طریق رسانه‌ها) است.

۲- مهم‌ترین و مؤثرترین راه کارهای پیشگیرانه وضعی در کاهش تعرض علیه مأمورین دریایی هنگام اجرای وظیفه:

جدول شماره (۲) نشان‌دهنده نظر پاسخ‌دهندگان در خصوص میزان تأثیر راه کارهای پیشگیری قضایی از خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی است. به‌منظور روشن شدن وضعیت تفاوت و هم‌چنین ترتیب و اولویت پرسش‌ها از آزمون فریدمن در جدول مذکور نشان داده شده است. میانگین مؤلفه‌های مطرح‌شده در جدول موصوف نشان می‌دهد که بیش‌ترین رتبه مربوط به گزینه (توجه به تناسب بین مأموریت‌ها و تعداد مأمورین شرکت‌کننده در مأموریت‌های دریایی و توجه به تناسب بین تجهیزات دفاعی متناسب با امکانات خشونت‌گران و متعرضین) است.

۳- مهم‌ترین و مؤثرترین راه کارهای تعاملات پیشگیرانه قضایی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی هنگام اجرای وظیفه:

جدول شماره (۱) نشان‌دهنده نظر پاسخ‌دهندگان در خصوص میزان تأثیر راه کارهای پیشگیری قضایی از خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی است. به‌منظور روشن شدن وضعیت تفاوت و هم‌چنین ترتیب و اولویت پرسش‌ها از آزمون فریدمن در جدول مذکور نشان داده شده است. میانگین مؤلفه‌های مطرح شده در جدول موصوف نشان می‌دهد که بیش‌ترین رتبه مربوط به گزینه (تدوین و تصویب قوانین متناسب به‌منظور برخورد با متخلفین و اعمال‌کنندگان خشونت و تعرض علیه مأموران به‌خصوص تصویب قانون به‌کارگیری سلاح متناسب با مأموریت‌های دریایی و تشدید برخوردهای مقام قضایی) است.

بحث و نتیجه‌گیری

۱. از بین راه کارهای پیشگیرانه اجتماعی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی بیش‌ترین رتبه مربوط به گزینه (آشنا کردن شهروندان و اطلاع‌رسانی پیرامون حدود اختیارات مأموران دریایی از طریق رسانه‌ها) است.

۲. از بین راه‌کارهای پیشگیرانه وضعی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی بیش‌ترین رتبه مربوط به گزینه (استفاده از نیرو و تجهیزات متناسب با نوع مأموریت) است.

۳. از بین راه‌کارهای تعاملی پیشگیرانه قضایی در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی بیش‌ترین رتبه مربوط به گزینه (تدوین و تصویب قوانین متناسب به‌منظور برخورد با متخلفین و اعمال‌کنندگان خشونت و تعرض علیه مأموران به‌خصوص تصویب قانون به‌کارگیری سلاح متناسب با مأموریت‌های دریایی و تشدید برخوردهای مقام قضایی) است.

بنابراین با نگرش به یافته‌های پژوهش که در مجموع تأثیر کلی گزینه‌ها راه‌کارهای پیشگیرانه وضعی (استفاده از تجهیزات و نیروی متناسب با نوع مأموریت) بیش‌ترین تأثیر را در کاهش خشونت علیه مأمورین دریایی داشته که مؤید فرضیه پژوهش‌گر است؛ باید به این موضوع که گاهاً دامنه و میدان کاری مأمورین دریایی نیروی انتظامی با توجه به جغرافیای حیطه فعالیت و وظایف آن‌ها و از طرفی عدم تصریح قوانین دریایی تغییراتی داشته که در برخورد با مردم تنش‌هایی به‌وجودآمده که توجه به شناخت بسترها و تهدیدات آسیب‌پذیری موجود، بخشی از قضیه و برنامه‌ریزی برای رفتارهای استاندارد پلیس در قالب قوانین موجود بخش دیگری از موضوع است که لازم است به آن توجه ویژه‌ای شود به‌نظر می‌رسد در خصوص استانداردسازی رفتار مأمورین دریایی متناسب با قوانین اگرچه مدت مدیدی زمان لازم دارد تا نتیجه مطلوب را حاصل نماید اما اثری بس ماندگار و بازتاب شایسته‌ای از حیث مقبولیت کارکنان و سازمان را رقم می‌زند و خودبه‌خود کاهش خشونت و تعرض را در پی دارد. و هم‌چنین علاوه‌بر مطالب موصوف و نتایج تحقیقات و پژوهش‌های میدانی در خصوص راه‌کارهای پیشگیرانه در کاهش خشونت و تعرض علیه مأمورین دریایی باید با: ۱- اجرای بهینه قوانین، ۲- برخورد قاطع با مجرمین و متخلفین و ریشه‌کنی جرم، تخلف و هنجارشکنی، ۳- بسط و گسترش آرامش روانی و احساس امنیت اجتماعی، ۴- حفظ روحیه و انگیزه مأمورین دریایی، ۵- افزایش بهره‌وری سازمان و در نهایت برای کاهش میزان خشونت و تعرض و

از بین بردن کارکردهای منفی کار ویژه‌های مورد نیاز است و باید در هر سه حوزه (فردی - سازمانی - برون سازمانی) اقداماتی صورت گیرد.

خلاصه این‌که: کارکنان فراجا و مأمورین دریابانی برای نفع شخصی با مجرمین و متهمین درگیر نمی‌شوند بلکه هدف آنان اجرای قانون و مبارزه با جرم و تخلف است که جامعه از آن نفع می‌برد. بنابراین همه تلاش‌ها در جهت حفظ امنیت و منافع عمومی است و همگان به‌ویژه فرماندهان و مدیران فراجا و مقامات قضایی باید از کارکنان دفاع کنند. البته این به مفهوم چشم‌پوشی از تخلفات احتمالی کارکنان نیست در وهله اول همه ملزم به اطاعت از قانون هستند و هیچ عذر و بهانه‌ای رافع این مسئولیت نیست. فرماندهان باید در اجرای مأموریت‌های محوله از کارکنان توانمند، با انگیزه، مجرب و با ظرفیت و آشنا با قوانین و مقررات استفاده کنند و تا حد امکان از استفاده خدمتی از کارکنانی که دارای مشکلات شخصی و روانی حاد هستند خودداری کنند. بنابراین ظرفیت‌سازی در کارکنان و افزایش آستانه تحمل آن‌ها خصوصاً آنان که در مأموریت‌های پُر تنش شرکت دارند از ضرورت‌های سازمانی است هر چند نباید حمایت از کارکنانی که به‌واسطه اجرای صحیح مأموریت‌های قانونی خود مورد خشونت و تعرض یا آسیب قرار گرفته‌اند فراموش شود.

پیشنهادها

برپایه یافته‌های پژوهش راه کارهای پیش‌گیرانه وضعی سازمانی بیش‌تر مورد توجه پاسخ‌دهندگان بوده و از نظر آنان این راه کارها مؤثرتر از دیگر راه کارهای پیش‌گیرانه تلقی شده است (هرچند که تفاوت خیلی چشم‌گیر نیست). بر همین اساس راه کارها و پیشنهادهایی به شرح ذیل ارائه می‌شود:

۱. تلاش فرماندهان و مدیران باید به‌منظور افزایش آگاهی و اطلاع‌رسانی دقیق به مردم در خصوص حقوق و وظایف متقابل شهروندان و مأمورین دریایی نسبت به یکدیگر و حفظ حقوق عامه مردم از طریق احترام متقابل در عین برخورد قاطعانه و سریع و به‌موقع با عاملان جرم باشد.

۲. توجیه و آموزش فرماندهان و مدیران جهت دقت در تناسب بین مأموریت‌ها با تعداد مأمورین شرکت‌کننده و تجهیزات دفاعی مناسب و قدرت جسمانی مأمورین در مأموریت‌های دریایی و تهیه و ابلاغ طرح‌های پیشگیری مناسب یگانی در جهت پیشگیری از خشونت علیه مأمورین با توجه به جغرافیای جرم و نوع متهمین و کسب اطلاعات کافی در خصوص موقعیت جغرافیایی و فرهنگی منطقه قبل از اعزام کارکنان به مأموریت در دستور کار قرار گیرد.
۳. توجه فرماندهان و مدیران به آموزش‌های کاربردی از قبیل: چگونگی برخورد با شهروندان و ارتقای آموزش‌های تخصصی، مهارت‌افزایی و آموزش حقوق شهروندی به مأموران دریایی جهت رعایت اصول قانونی و اخلاقی و شئون اسلامی مورد توجه قرار گیرد.
۴. فرماندهان و مدیران در خصوص تدوین، تشریح و توجه به حدود اختیارات مأمورین دریایی و نحوه اجرای قواعد برخورد با قاچاق‌چیان و متهمین به‌خصوص نحوه به‌کارگیری سلاح در مأموریت‌های دریایی با مد نظر قرار دادن اصول حقوق شهروندی و تصویب قوانین و استنادات قانونی در برخورد با خشونت‌گران و متعرضین به مأمورین ناجا اقدام کنند.
۵. برگزاری جلسات نوبه‌ای و توجیه رسانه‌ها به‌صورت مستمر از طریق مبادی ذی‌ربط در مرزبانی ناجا (مانند معاونت اجتماعی و ارشاد) جهت آشنا کردن شهروندان با حدود اختیارات مأموران کارکنان دریایی در دستور کار قرار گیرد.
۶. تعامل با دستگاه قضایی جهت برخورد سریع و قاطعانه با خشونت‌گران و متعرضین به نیروهای دریابانی صورت گیرد.
۷. فرماندهان و مدیران در خصوص تقویت سامانه‌های نظارت بر عملکرد کارکنان دریایی و هم‌چنین نظارت و کنترل مناسب بر عملکرد یگان‌های تابعه و مأمورین و احصاء مشکلات و انعکاس به‌مبادی مربوطه اهتمام بیش‌تری نشان دهند.

۸. فرماندهان و مدیران در خصوص تقویت سیستم ارتباطی مردم با فراجا به‌منظور ترویج الگوهای صحیح رفتاری چگونگی برقراری ارتباط بین شهروندان و مأموران کارکنان دریایی از طریق سازمان‌های مرتبط و رسانه ملی اقدام کنند.

۹. فرماندهان و مدیران در خصوص تعامل با نهادهای مربوطه و ارائه نقطه‌نظرات سازنده و کاربردی پیرامون توجه به نیازهای اقتصادی مردم و پیگیری اجرای طرح‌های اشتغال‌زایی کلان در راستای فراهم کردن مایحتاج و رفع معضل بیکاری برای مردم منطقه خود را با جدیت پیگیری کنند.

۱۰. فرماندهان و مدیران در خصوص همکاری با سازمان‌های قضایی، اطلاعاتی و ... در شناسایی خشونت‌گران و متعرضین نسبت به مأمورین دریایی اقدام لازم را به‌عمل آورده و نسبت به تقدیر از افرادی که رفتاری جامعه‌پسند و منطقی با مأمورین دریایی داشته‌اند اقدام کنند (تشویق یا تنبیه آن‌ها به‌منظور افزایش سرمایه اجتماعی پلیس).

۱۱. فرماندهان و مدیران با اجرای برنامه‌های شادی‌آفرین و به‌منظور تقویت روحیه مأمورین دریابانی و خانواده‌های محترم آنان (با توجه به محیط سخت و طاقت‌فرسای جنوب) برنامه‌ریزی لازم را به‌عمل آورند.

۱۲. فرماندهان و مدیران باید در خصوص ایجاد مراکز مشاوره‌ای در مراکز پایگاه‌های دریابانی (برای ارائه مشاوره در زمینه‌های مختلف زندگی مرزنیسان) و رواج فرهنگ مراجعه به دوایر مشاوره و مددکاری اقدام لازم را به‌عمل آورند.

سپاس‌گزاری

در پایان از همه اساتید و پژوهش‌گرانی که پژوهش‌گران را در گردآوری اطلاعات و تدوین این پژوهش یاری کرده‌اند، تقدیر و تشکر می‌شود.

منابع

قران کریم.

اخباری، محمد، و فکری، سهراب (۱۳۸۷). تأثیر قاچاق سوخت بر امنیت مرزی شهرستان خوی در سال ۸۴، *فصلنامه اندیشه انتظامی و مرز*، ۳(۴)، ۴۵-۶۳. قابل بازیابی از:

<http://ensani.ir/fa/article/journal-number/52335>

انجمن مبارزه با آسیب‌های رفتاری (۱۳۸۴). *تعرض (جزوه درسی)*. قابل بازیابی از:

<https://www.isna.ir/news/8610-12092>

باتامور، توماس برتون (۱۳۵۵). *جامعه‌شناسی*، ترجمه سید حسن منصور و سید حسن حسینی کلجاهی، چاپ اول، شرکت سهامی کتاب‌های جیبی، تهران، ۲۴۸.

<http://www.lib.ir/fa/book/85728550/Sociology-a-guide-to-problems-and-lit>

پناهی، حمید، ستاره، جلال، و خسروی، امین (۱۴۰۰). *نقش اقدامات کنترلی دریابانی در سامان‌دهی شناورهای فاقد هویت (مورد مطالعه: پایگاه دریابانی بوشهر)*. قابل بازیابی از:

<https://civilica.com/doc/1331180>

جاویدی، مجتبی، و دیگران (۱۳۸۹). *امنیت انتظامی از منظر فرماندهی معظم کل قوا «مدظله‌العالی»*، تهران: چاپ اول، انتشارات معاونت تربیت و آموزش ناجا.

دانشنامه اسلامی، مؤسسه اهل‌البیت (ع) کتاب‌خانه دیجیتالی. قابل بازیابی از:

<https://wiki.ahlolbait.com>

دستورالعمل‌های صیانتی مرزبانی سال ۹۵ و ۹۶، بازرسی مرزبانی ناجا.

رجبی، محمد، رجبی، هادی، و احمدآبادی، محمد (۱۳۹۷). *تحلیل مضمون الزامات تحقق امنیت انتظامی در اندیشه فرماندهی معظم کل قوا (مدظله‌العالی)*، *فصلنامه انتظام اجتماعی*، ۱۰(۲)، ۸۵-۱۰۸. قابل بازیابی از:

http://sopra.jrl.police.ir/article_94576.html

زاهدی‌نسب، المیرا (۱۳۹۵). *کنترل خشونت و راه‌کارهای آن*.

<http://www.violence79.blogfa.com/post/13>

ستاره، جلال، و دیگران (۱۳۸۷). *فرهنگ لغات و اصطلاحات مرزی*، تهران، چاپ اول، انتشارات به‌آموز. قابل بازیابی از:

<http://www.lib.ir/book/85106723>

ساروخانی، باقر (۱۳۷۸). روش های تحقیق در علوم اجتماعی. تهران: نشر پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی. قابل بازیابی از:

<http://www.lib.ir/book/53783769>

سمیعی اصفهانی، علیرضا، و اله دادی، نفیسه (۱۴۰۱). واکاوی مفهوم «خشونت» در نظریه های نو سازی و توسعه بر پایه روش شالوده شکنی ژاک دریدا. فصلنامه راهبرد سیاسی، ۶(۱)، ۹۷-۱۱۹. قابل بازیابی از:

https://www.rahbordsyasi.ir/article_152849.html

<https://www.rahbordsyasi.ir/images/dor.png>

صالحی، محمد خلیل، و رضایی، احمد (۱۳۹۹). مقایسه الگوی راهبردی برنامه ریزی پیشگیری از جرم با الگوهای جزئی نگر. مطالعات بین رشته ای دانش راهبردی، ۱۰(۳۸)، ۳۹-۷۰. قابل بازیابی از:

https://smsnds.sndu.ac.ir/article_991.html

<https://smsnds.sndu.ac.ir/images/dor.png>

طباطبایی، فرزاد (۱۴۰۰). انواع خشونت و خشونت، تهران: مؤسسه روان شناسی دکتر فرزاد طباطبایی، قابل بازیابی از:

<https://farzadtabatabaei.com>

عارفی نیا، جواد (۱۳۹۰). بررسی راه کارهای پیشگیری از اعمال خشونت علیه مأموران پلیس. فصلنامه نظارت و بازرسی، ۵ (۱۸)، ۱۳۱-۱۵۱. قابل بازیابی از:

http://si.jrl.police.ir/article_9976.html

<https://dori.net/dor/20.1001.1.17359554.1390.1390.18.6.5>

علیوردی نیا، اکبر (۱۳۹۳). مدیریت پیشگیری از جرم در ایران. سیاست های راهبردی و کلان، ۲(۸)، ۳۷-۵۸. قابل بازیابی از:

https://www.jmsp.ir/article7769_.html

عمید، حسن (۱۳۷۲). فرهنگ فارسی، تهران: انتشارات ابن سینا.

قانون مجازات جرائم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲/۱۱/۱.

قیصری، حبیب، و قیصری، محمد (۱۳۸۸). مبانی فقهی مرزبانی در مسئولیت پلیس مرزبانی ناجا. فصلنامه علمی، بصیرت و تربیت اسلامی، ۶(۱۴)، ۸۵-۱۰۶. قابل بازیابی از:

http://init.jrl.police.ir/article_10365.html

کوهشاهی میرزاده، مهدی (۱۴۰۱). تحلیل چالش‌ها و مسائل امنیتی استان هرمزگان از منظر حکمرانی محلی، *مطالعات راهبردی*، ۲۵(۴)، ۱۱۱-۱۵۴. قابل بازیابی از:

https://quarterly.risstudies.org/article_166561.html
<https://dorl.net/dor/20.1001.1.17350727.1401.25.98.4.7>

گربر، مونیکا ام.، و جکسون، جاناتان، (۱۴۰۰). توجیه خشونت، مشروعیت، ایدئولوژی و حمایت عمومی از استفاده پلیس از زور. ترجمه احسان عارفی، *فصلنامه نظارت و بازرسی*، ۱۵(۵۵)، ۱۶۳-۱۸۲. قابل بازیابی از:

http://si.jrl.police.ir/article_96450.html
<https://doi.org/10.22034/si.2021.96450>
<https://dorl.net/dor/20.1001.1.17359554.1400.1400.55.6.9>

لغتنامه آبادیس.

محمدنسل، غلامرضا (۱۳۸۶). رویکردهای پلیسی برای پیشگیری از جرم، *فصلنامه مطالعات پیشگیری از جرم*، ۵(۵)، ۶۷-۹۰. قابل بازیابی از:

http://cps.jrl.police.ir/article_13440.html

محمدنسل، غلامرضا (۱۳۸۹). راهکارهای اثربخش پیشگیری وضعی از گرفتن رشوه. *فصلنامه نظارت و بازرسی*، ۴(۱۳)، ۱۴۳-۱۶۸. قابل بازیابی از:

http://si.jrl.police.ir/article_10104.html
<https://dorl.net/dor/20.1001.1.17359554.1389.1389.13.6.8>

مشروطه، بتول (۱۳۸۷). بررسی رابطه بین ساختار سنتی و پرخاش‌گری در سازمان‌های دولتی شهر کرمان، *پایان‌نامه کارشناسی ارشد*، دانشگاه آزاد اسلامی کرمان.

محمدی برزگر، جعفر (۱۴۰۲). شناسایی عوامل جرم فرار از خدمت سربازان وظیفه یک سازمان نظامی بر اساس دلالت‌های نظریه فشار و ارائه راهکارهای پیشگیرانه. *فصلنامه نظارت و بازرسی*، ۱۷(۴)، ۱-۳۲. قابل بازیابی از:

http://si.jrl.police.ir/article_101117.html
[Doi:10.22034/si.2023.101117](https://doi.org/10.22034/si.2023.101117)

میرمحمدصادقی، حسین، و جهانی، بهزاد (۱۳۹۱). محدودیت‌های دفاع مشروع در برابر پلیس در حقوق ایران با نگاهی به نظام حقوقی فرانسه، *پژوهشنامه حقوق کیفری*، ۵(۱)، ۲۱۵-۲۳۵. قابل بازیابی از:

https://jol.guilan.ac.ir/article_646.html

نادر محمدی، رضا خسروشاهی، قدرت‌اله، و پدرام، عبدالرحیم (۱۴۰۲). شناسایی و تحلیل روندهای مؤثر بر آینده جرم و راهبردهایی برای پیشگیری از وقوع جرم. *امنیت ملی*، ۱۳(۴۷)، ۳۷-۶۴. قابل بازیابی از:

https://ns.sndu.ac.ir/article_2466.html

<https://dorl.net/dor/20.1001.1.33292538.1402.13.47.2.6>

نجفی ابرنآبادی، علی حسین (۱۳۸۳). مباحثی در علوم جنایی، به کوشش شهرام ابراهیمی. قابل بازیابی از:

<http://publaw.blogfa.com/post/77>

هاگ، پیتر (۱۳۹۰). فهم امنیت در جهان امروز، مترجم: حسین عصاریان‌نژاد، تهران: چاپ اول، انتشارات دانشگاه دفاع ملی.

همت، مهران، و ترابی آزاد، مسعود (۱۴۰۰). *ارزیابی عوامل مؤثر جهت مدیریت بحران در سوانح مربوط به حمل‌ونقل دریایی در ایران*. قابل بازیابی از:

<https://civilica.com/doc/1331185>

Hegazy, Mohamed, Samy El-Deeb, Mohamed, Hamdy, Hosny Ibrahim, & Halim, Yasser Tawfik (2023). Effects of organizational climate, role clarity, turnover intention, and workplace burnout on audit quality and performance. *The current issue and full text archive of this journal is available on Emerald Insight*. Reterived from:

<https://ideas.repec.org/a/eme/jaocpp/jao-12-2021-0192.html>

DOI: 10.1108/JAOC-12-2021-0192

Xingyu Wang, Zihan Liu, Xueqi Wen, Qu Xiao, (2022). An implicit leadership theory lens on leader humility and employee outcomes: *Examining individual and organizational contingencies*, *Tourism Management* 89 (2022) 104448, journal homepage: Reterived from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261517721001679>

<https://doi.org/10.1016/j.tourman.2021.104448>

Svetlana, Davis, Sara A. Murphy, & Joanna, Watkins (2023). Work changes and employee perceptions of co-worker flexible work policy use: a moderated mediation study. *The current issue and full text archive of this journal is available on Emerald Insight*. Reterived from:

<https://www.emerald.com/insight/0142-5455.html>

Kum Fai Yuen, Hui Shan Loh, Qingji Zhou, Yiik Diew Wong, Determinants of job satisfaction and performance of seafarers, (2018), *Transportation Research Part A*, journal homepage. Reterived from:

<https://doi.org/10.1016/j.tra.2018.02.006>

Steven Nowotny, Bernhard Hirsch, Christian Nitzl, (2022). *The influence of organizational structure on value-based management Sophistication Management Accounting Research*. Reterived from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1044500522000154?via%3Dihub>
<https://doi.org/10.1016/j.mar.2022.100797>

Skogan, W. (2006). *The Promise of Community Policing, In Police Innovation*.

Thomas Scheff, G. Reginald Daniel, Joseph Sterphone, Journal (2018). *Aggression and Violent Behavior* - Volume 39, Marchâ, April 2018, Pages 109-115

Tillyer, M. S., Fisher, B. S., & Wilcox, P. (2011). The effects of school crime prevention on students' violent victimization, risk perception, and fear of crime: A multilevel opportunity perspective. *Justice Quarterly*, 28(2), 249-277. Reterived from:

<https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/07418825.2010.493526>
<https://doi.org/10.1080/07418825.2010.493526>

Welsh,B.C., & Farrington, D.P (2012). Science, politics, and crime prevention: Toward a new crime policy. *Journal of Criminal Justice*, 40(2), 128-133. Reterived from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0047235212000232>
<https://doi.org/10.1016/j.jcrimjus.2012.01.008>

Williams, Katherine (2001). *Textbook on Criminology, FourthEdition*, Oxford University Press.

Contrasting Perspectives, edited by David L. Weisburd and Anthony A. Braga, New York: Cambridge University Press.

Emma W. Laurie, Ian G.R. Shaw (2018). *Journal: Political Geography* - Volume 65, July, Pages 8-16, Reterived from:

<https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0962629817302676>
<https://doi.org/10.1016/j.polgeo.2018.03.005>

Holth,T.& Boe,O. (2017). *Enhancing the leadership Communication Skills*

Hyun-Jin Jun, Boyoung Nam, Lisa Fedina, Melissa Edmondson Smith, Jason Schiffman, Bruce Link, Jordan E. De Vylder (2018). *Journal: Schizophrenia Research*, Volume 199, 326-332

Merton, Robert. K (1968). *Social Theory and Social Structure*, New York: Columbia University of Norwegian Military Officers.

